

skiego i Jeziorańskiego). Delegatów swych przysłało tu ze sztandarem stow. „Gwiazda“, korporacja rymarzy i siodlarzy, ochotnicza straż ogniowa „Sokół“, byli też członkowie Tow. im. Kilińskiego ze sztandarem.

Po nabożeństwach obydwie wieńce zawiozła młodzież dorożkami na górę stracenia i złożyła je na pomniku Wiśniowskiego i Kapuścińskiego.

Wieczorem na górze stracenia zgromadziły się tysiące publiczności. Część młodzieży zebrała się przedtem na placu Halickim i stąd udała się w pochodzie niosąc sztandar z „Orłem białym“ i wieńce z szarfami narodowymi na górę stracenia. W oddaniu hołdu męczennikom wzięli udział także członkowie partii socjalno-demokratycznej. Pomnik oświetlono lampionami a przy blasku pochodni odśpiewano, jak co roku, pieśni patriotyczne i rewolucyjne. Obchód wypadł poważnie i spokojnie.

Sebastopol północy.

Tak nazwała prasa europejska twierdzę Sveaborg, leżącą w zatoce fińskiej na jednej z wysepek, zamykających port helsingforski, nazwała ją zaś tak w tej myśli, iż bunt, jaki wybuchł między załogą wojskową w Sveaborgu i doprowadził do formalnego oblężenia przez wojska lądowe i flotę, jest w biegu wypadków analogią do krwawych dni sebastopolskich, nad którymi z wieży pancernej „Potemkina“ powiewał po raz pierwszy na statku wojennym sztandar rewolucyjny. Bunt wojskowy obecny w Finlandyi przybrał szersze rozmiary i istotnie obok zajęć sebastopolskich stanowi największy może tego rodzaju wypadek w całym przebiegu rosyjskiego zamętu.

Wiadomości ze Sveaborgu, urywkowe i niejasne, nie pozwalają skreślić nawet przybliżonego obrazu wypadków, ani ich przebiegu. Na podstawie depesz pism petersburskich, dochodzimy do następującego zestawienia faktów:

Bunt wybuchnął w ubiegły poniedziałek. Hasłem wybuchu był pogrzeb żołnierza z oddziału

minerów; opowiadano głośno, że żołnierz ów był ofiarą zbyt uciążliwej służby wojskowej. Widząc ogólne niezadowolenie, dowódca kazał rozbroić 200 żołnierzy. Było to wieczorem. Rozbrojenie oddziału minerskiego wywołało wrzenie wśród artylerji fortecznej. Około godziny 10 wrzenie to przeszło w bunt jawny. Żołnierze artylerji zaaresztowali

Tydzień opery lwowskiej w Krakowie: Helena Oleska.

kilku oficerów, utworzyli na poczekaniu własny zarząd, zajęli wyspy Michajłowską, Artyleryjską i Inżynierską, zawładnęli wszystkimi kartaczościami, znajdującymi się w warowniach na tych wyspach. Komunikację telegraficzną i telefoniczną przerwano. Noc z poniedziałku na wtorek przeszła w grozie najstraszniejszej. Władza wojskowa wprowadziła z pobliskiego Helsingforsu cztery kompanie piechoty i dwie strzelców. Wywiązała się walka. Zbuntowani strzelali na miasto, aby nie dopuścić do nagromadzenia większej ilości wojska. We wtorek bunt przeniósł się do koszar marynarskich w porcie helsingforskim. Żołnierze marynarki wywiesili czerwoną flagę. Równocześnie ostrzeliwano warownię na wyspach, zajętych przez zbuntowane wojsko. Strzelano od strony lądu i z okrętów wojennych od strony morza. Warownie zbuntowane odpowiadały strzałami. Władze zarządziły odcięcie półwyspu Sveaborg od Helsingforsu, ustawiając pomiędzy miastem a zbuntowanym portem silne oddziały piechoty.

Przez cały wtorek, oraz w ciągu nocy na środę, trwała bezustannie wymiana strzałów pomiędzy wyspami a resztą twierdzy. Według depesz z Helsingforsu, ofiarą strzałów padło po obu stronach około 500 osób zabitych i rannych. W środę nad ranem strzały przycichły.

* * *

Z telegramów wiadomo, że na pomoc załodze Sveaborga pospieszyła fińska czerwona gwardia. Pomoc ta głównie polegała na przerwaniu przez gwardzistów połączenia kolejowego Helsingforsu z Wyborgiem i Petersburgiem przez wysadzenie paru mostów. „Czerwona gwardia“, (nazwana tak od czerwonych czapek, noszonych przez członków) stanowi coś w rodzaju prywatnej milicji obywatelskiej i została utworzoną w celu bronięcia swobód konstytucyjnych Finlandyi. Rosyjskie pisma zachowawcze, specjalnie „Nowoje Wremia“, niejednokrotnie nawoływały rząd do położenia kresu istnieniu tej instytucji, stanowiącej podług tej gazety, kadry przyszłych powstańców w walce o niepodległość Finlandyi. Udział gwardyi w buncie

Sebastopol północy: Bunt wojskowy w Sveaborgu w Finlandyi: fragment z walk przed twierdzą.